

Õiguskantsler

Toomas Kivimägi
Pärnu Linnavalitsus
kantselei@lv.parnu.ee

Teie 24.09.2013 nr 3-30/10426-1

Meie 27.09.2013 nr 7-5/131181/1304140

Soovitus õiguspärasuse ja hea halduse tava järgimiseks Pöördumisele vastamine

Lugupeetud linnapea

Tänan Teid, et vastasite minu teabe nõudmisele seoses menetlusega, mille algatasin korteriühistu Pärnu Pikk 3 esimehe Stella Zotova avalduse alusel. Avaldaja ei olnud rahul linnavalitsuse tegevusega tema pöördumisele vastamisel.

Olles tutvunud avaldaja pöördumisega, Teie vastusega minu teabe nõudmisele ja asjassepuutuvate õigusnormidega, leian, et Teie tegevus avaldaja pöördumisele mittevastamisel ei ole olnud õiguspärane ega kooskõlas hea halduse tavaga. Eeltoodust lähtudes soovitan Teil avaldaja ees vabandada ja avaldajale viivitamatult vastata. Avaldajale vastamisel saata ka mulle koopia vastuskirjast. Ootan Teie vastust minu soovitus täitmise kohta hiljemalt 30 päeva jooksul arvates käesoleva kirja saamisest.

Järgnevalt selgitan Teile, kuidas ma eeltoodud seisukohale jõudsin. Selleks kirjeldan esmalt menetluse asjaolusid ja käiku (I) ning seejärel selgitan lähemalt oma seisukohta, millele menetluse tulemusena jõudsin (II).

I Asjaolud ja menetluse käik

1. Minu poole pöördus avaldusega korteriühistu Pärnu Pikk 3 esimees Stella Zotova. Avaldaja märkis, et ta ei ole saanud Pärnu Linnavalitsuselt vastust oma 05.06.2013 pöördumisele. Nimelt pöördus avaldaja 05.06.2013 Pärnu Linnavalitsuse poole ning kaebas 31.05.2013 toimunud muusikaürituse korraldamise ja müra tekitamisega seonduvalt. Pöördumises soovitas avaldaja linnavalitsusel ürituste korraldamisel edaspidiselt tagada ühiskonnaliikmete turvalisus ja edendada tervislikku elustiili, sh teostada ka järelevalvet. Lisaks soovis avaldaja oma pöördumises selgitusi muusikaürituse korraldamiseks püstitatud telgiga seonduvalt.

2. Võtsin avaldaja pöördumise menetlusse ja pöördusin 20.09.2013 teabe nõudmisega nr 7-5/131181/130403 pöördumisele vastamise küsimuses Teie poole.

3. Vastasite minu teabe nõudmisele 24.09.2013 kirjaga nr 3-30/10426-1. Märkisite, et käsitlesite avaldaja pöördumist märgukirjana, kuid otseselt avaldaja pöördumisele ei vastanud. Nimelt leidsite, et ajalehes „Pärnu Postimees“ 06.06.2013 ilmunud artikkel „Valju muusikaga peost

polnud kasu kellelgi“ oli vastuseks kõigile, kes olid kõnealuse muusikaürituse üle pahameelt avaldanud. Lisasite, et nimetatud artikkel ilmus Pärnu Linnavalitsuse avalike ürituste lubade komisjoni nõudel ning artiklis oli muusikaürituse korraldaja selgitus toimunu kohta ning ka linnavalitsuse ja politsei esindajate kommentaarid. Möönsite, et oleksite tõenäoliselt pidanud ka avaldajale vastama ja osutama vastuses ilmunud ajaleheartiklile. Samas nentisite, et avaldaja kirjas puudusid otsesed küsimused, millele avaldaja oleks võinud vastust oodata. Avaldaja pöördumises olid Teie hinnangul vaid toimunu kirjeldus ja soovitus linnavalitsusele.

II Õiguskantsleri seisukoht

4. Käesoleval juhul on peamine küsimus sellest, kas Pärnu Linnavalitsuse tegevus avaldaja pöördumisele vastamisel on olnud õiguspärane ja kooskõlas hea halduse tavaga.

5. Leian, et avaldaja pöördumine on käsitatav märgukirjana kui ka selgitustaotlusena märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise seaduse (edaspidi MSVS) § 2 lõigete 2 ja 3 tähenduses. Nimelt on avaldaja pöördumine osas, milles ta soovib linnavalitsusel edaspidiselt avalike ürituste korraldamisel tagada ühiskonnaliikmete turvalisus ja edendada tervislikku elustiili, sh teostada ka järelevalvet, märgukiri. Avaldaja pöördumine on aga osas, milles ta soovib teavet ja selgitusi muusikaürituse korraldamiseks püstitatud telgiga seondult, selgitustaotlus.

6. Esmalt selgitan, et isiku õigus saada vastuseid oma pöördumistele riigiasutuste poole tuleneb juba põhiseaduse (edaspidi PS) §-s 14 sätestatud õigusest menetlusele, mille üheks osaks on isiku õigus heale haldusele.¹ Riigikohus on märkinud, et isikute pöördumistele korrektne ja õigeaegne vastamine on põhiõiguse menetlusele tagamise lähtekoht.² Lisaks sätestab PS § 46, et igaühel on õigus pöörduda märgukirjade ja avaldustega riigiasutuste, kohalike omavalitsuste ja nende ametiisikute poole. Vastamise korra sätestab PS § 46 lause 2 järgi seadus. Sisuliselt tuleneb eeltoodud põhiseaduse sätetest igaühe õigus saada oma pöördumisele vastus.³

7. Osutan, et märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamist reguleerib märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise seadus.

Tulenevalt MSVS § 5 lg 8 lausest 1 ja MSVS §-st 6 tuleb märgukirjale ja selgitustaotlusele vastata kirjalikult või kokkuleppel muul viisil hiljemalt 30 kalendripäeva jooksul alates pöördumise registreerimisest. MSVS § 5 lg 8 lausete 2 ja 3 kohaselt tuleb vastuses selgitada märgukirjas esitatud seisukoha või ettepaneku mitteamvestamisel arvestamata jätmise põhjust ning selgitustaotlusele vastamisel tuleb isikule anda taotluses soovitud teave või õiguslane selgitus või põhjendada selle andmisest keeldumist. Vastamisest loobumise alused sätestab MSVS lg 9. Nii võib vastamisest loobuda näiteks juhul, kui puuduvad isiku sideandmed (p 2), isik on selgelt väljendanud seisukohta, et ta ei soovi märgukirjale vastust (p 4) jmt.

8. Menetluse asjaoludest nähtub, et linnavalitsus ei vastanud avaldaja pöördumisele. Samas leidis linnavalitsus, et vastusena saab käsitada ajalehes „Pärnu Postimees“ ilmunud artiklit.

¹ RKPJKo 17.02.2003, nr 3-4-1-1-03, punktid 12 ja 16: "Kuigi PS § 14 on sõnastatud objektiivselt, tulenevad sellest sättest ka subjektiivsed õigused, sh üldine põhiõigus korraldusele ja menetlusele [...] Euroopa õigusruumis tunnustatud põhimõtete analüüs viib järeldusele, et PS-st tuleneb isiku õigus heale haldusele, mis on üks põhiõigustest."

² Vt RKHKo 19.04.2010, nr 3-3-1-4-10, p 12.

³ O. Kask. Kommentaarid §-le 46. - Eesti Vabariigi põhiseadus. Kommenteeritud väljaanne. Kolmas täiendatud väljaanne, Tallinn, 2012, komm 3. Kättesaadav arvutivõrgus: <http://pohiseadus.ee/ptk-2/pg-46/>.

Olen seisukohal, et antud juhul pidi linnavalitsus avaldaja pöördumisele vastama eespool toodud regulatsiooni arvestades. See tähendab, et linnavalitsus pidi avaldaja pöördumisele vastama kirjalikult või kokkuleppel muul viisil hiljemalt 30 kalendripäeva jooksul alates pöördumise registreerimisest. Leian, et avaldaja pöördumisele vastusena ei saa käsitada ajalehe „Pärnu Postimees“ vahendusel ilmunud ajaleheartiklit, kuna minule teadaolevalt ei olnud avaldaja ja linnavalitsus sellises vastamises kokku leppinud. Samuti ei nähtu menetluse asjaoludest, et linnavalitsusel oleks olnud õiguslik alus vastamiseks loobumiseks (avaldaja sideandmete puudumine vms).

Silmas pidades eelpool vastamiskohustuse kohta märgitud, tuleb linnavalitsuse tegevust avaldaja pöördumisele mittevastamisel pidada õigusvastaseks ja vastuolevaks hea halduse tavaga. Nagu eelpool märkisin, ei ole isikul üksnes õigus pöörduda avaliku võimu poole, vaid isikul on õigus saada oma pöördumisele ka vastus.

9. Kokkuvõtlikult olen seisukohal, et Pärnu Linnavalitsuse tegevus avaldaja 05.06.2013 pöördumisele vastamisel ei ole olnud õiguspärane ega kooskõlas hea halduse tavaga. Eeltoodust lähtudes soovitan Teil avaldaja ees vabandada ja avaldajale viivitamatult vastata.

10. Kuna minuni on jõudnud ka varem kaebusi seoses Pärnu Linnavalitsuse tegevusega avaliku ürituse korraldamisel, siis soovitan linnavalitsusel kasutusele võtta täiendavaid abinõusid, et tagada ürituse toimumiskoha läheduses elavate isikute õigused.

Nii oleks soovitatav teavitada ümbruskonnas elavaid inimesi loa andmisest avaliku või muu organiseeritud ürituse korraldamiseks (linnavalitsuse koduleheküljel, teadete tahvritel, kohalikus lehes või ka isiklikult, kui teavitataivate arv ei ole suur). Eelnev teavitamine võimaldab inimestel planeerida oma toiminguid ning aitab ennetada ootamatust valjust mürast tekkivat pahameelt. Samuti soovitan loa andmise menetluses loa saajale sisuliselt selgitada, mida avaliku korra eeskirjade järgimine tähendab. Tegu ei ole pelgalt formaalsusega ning ei seonu üksnes väärtegade ärahoidmisega, vaid ka mürataseme järgimisega. Lisaks peab linnavalitsus kontrollima, et üritusel, mille läbiviimiseks on luba antud, järgitakse müra normtasemeid. Rahvatervise seaduse § 10 punktis 1 on sätestatud kohaliku omavalitsuse ülesanne teostada oma haldusterritooriumil järelevalvet tervisekaitsealaste õigusaktide järgimise üle. Nii peab linnavalitsus järelevalvet teostama ka omaalgatuslikult sellistel üritustel, mille puhul on olemas oht lubatud mürataseme ületamiseks (nt rahvarohked üritused, kus kasutatakse helivõimendussüsteemi).

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Nele Parrest
õiguskantsleri asetäitja-nõunik
õiguskantsleri volitusel